

[Paabsl.]

lejlighed skal der så fremtidig hensættes 10 pct. af 2 000 kr., det er 200 kr. Det er ganske urimeligt i betragtning af, at den moderniserede lejlighed har mindre vedligeholdelsesomkostninger end den gamle. Det er, fordi man blander noget permanent sammen med noget midlertidigt. En bestemmelse om, at 10 pct. af lejen til enhver tid skal hensættes til indvendig vedligeholdelse, kan måske høre hjemme i en permanent lovgivning, men hører ikke hjemme i en lovgivning, så længe restriktionerne består, for så fører den til helt urimelige resultater.

Vi kan bifalde tanken om ophævelse af det såkaldte stavnsbånd, kravet om længere tids ophold i kommunen som betingelse for boligret. Det er rigtigt, at dette stavnsbånd har virket dårligt og har voldt vanskeligheder på arbejdsmarkedet. Vi ser gerne, det bliver ophævet.

Om byggestøttelovgivningen bemærkede det ærede medlem hr. Carl P. Jensen, at det, der var rigtigt i 1946, også måtte være rigtigt i dag. Det kan jeg ikke være enig i. Det var en venstreminister, der i 1946 gennemførte en byggestøttelov, men det var under helt andre forhold. På det tidspunkt var der forventning om prisfald, og derfor kunne man ikke få byggeriet i gang, uden at man gav det en kraftig saltvandsindsprøjtning i form af høje lånegrænser, rentelettelser, tilskud og på anden måde, idet man sigtede imod at holde et lejeniveau, som svarede til førkrigsårenes. Imidlertid lykkedes dette ikke, og den pågældende lovgivning gik fuldstændig over gevind. Når den nuværende byggestøttelov udløber den 1. april næste år, har vi udlånt 5 milliarder kroner til boligbyggeri, og de årlige driftsbudgetter er belastet med op mod 200 mill. kr. om året. Der er ingen tvivl om, at disse billige statspenge har fordyret boligbyggeriet, og at de har virket som inflationskilde. De valutakriser, vi havde i 1954 og 1955, var ikke mindst en følge af statens udlånspolitik.

Jeg ser, at boligministeren i sin fremsættelsestale benægter, at boligbyggeriets omfang har indvirket på byggeriets omkostninger. Jeg tror ikke, boligministeren har ret heri, og jeg vil gerne henvise til, at boligministeriet i virkeligheden også har en anden opfattelse af det spørgsmål. Bolig-

ministeriet udgav i anledning af 10 års jubilæet i 1956 et værk, som hedder „Bygge- og boligforholdene 1946-1956“. Heri skildrer man udviklingen og påviser, at de indskrænkninger, man i 1955 foretog i boligbyggeriet ved omlægningen fra rentelettelser til m²-tilskud, havde en gavnlig indflydelse på omkostningsniveauet, for skønt byggeindeksen som følge af stigende priser og lønninger fra 1954 til 1956 steg fra 272 til 294, viste de faktiske håndværkerudgifter en faldende tendens. Størst var faldet ifølge boligministeriets beregninger i det lave forretningsmæssige byggeri, i hvilket håndværkerudgifterne faldt med ca. 10 pct., og boligministeriets kommentar til hele denne prisudvikling finder man på side 88 i dette værk. Dér hedder det — hvis jeg må have lov at citere — :

„Årsagerne hertil var flere, men må nok først og fremmest søges i en øget konkurrence. Hvor særligt lave priser er fremkommet, har disse yderligere haft deres årsag i en rationalisering af byggeriet. Endelig må pristendensen formentlig tilskrives bygherrens skærpede interesse i prisdannelsen.“

Den højtærede boligminister var da også inde på, at prisudviklingen inden for byggeriet langt fra var tilfredsstillende, idet rationaliseringen ikke var trængt så meget frem inden for byggeriet som andre steder. Det er i virkeligheden også et udtryk for, at statens udlånspolitik har sinket rationaliseringen. Forholdet er det, at kontrol med byggeriet ikke kan erstatte konkurrencen. Vejen til flere, bedre og billigere boliger for befolkningen går gennem en øget rationalisering, en øget industriel fremstilling af dele, der skal bruges til byggeriet, et bedre samspil mellem de kræfter, der virker i byggeriet, men først og fremmest gennem øget konkurrence.

Målet for boligpolitikken må efter vor opfattelse være en afvikling af byggestøttelovgivningen, såvel de direkte udlån som garantiordningen. Det er vigtigt at skaffe befolkningen boliger, men det er også vigtigt at skaffe befolkningen arbejdspladser. Jeg undervurderer ikke den beskæftigelsesmæssige betydning, boligbyggeriet har, men på længere sigt er det hverken nødvendigt eller rimeligt, at investeringerne inden for boligbyggeriet skal have en fortrinnsstil-